

28.6.2024

“BCC Group” QSC
31 dekabr 2023-cü il tarixə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı
Standartlarına uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditorun Rəyi

CASPIAN CONSULTING & PARTNERS

MÜNDƏRİCAT

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat	3
Müstəqil auditorun hesabatı	4-5
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Mənfəət və zərər haqqında hesabat	7
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	8
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	9-10
Maliyyə hesabatlarına üzrə qeydlər	11-37

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXLƏRİNƏ BAŞA ÇATAN İLLƏR ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik "BCC GROUP" QSC-nin 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri düzgün əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;
Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-nin xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə;

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edəcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərini aparılması;
Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə;
Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.
Cəmiyyətin 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları 01.06.2024-cü il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən:

Direktor Abbasov Teymur
28 İyun 2024-cü il

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

«BCC GROUP» QSC-nin

Direktoru Abbasov Teymur Rəhim oğlunun diqqətinə

Rəy №7T1ewbLEch

Biz «BCC GROUP» QSC-nin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə əhəmiyyətli uçot siyasətinin və digər izahedici qeydlərin qısa xülasəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, Cəmiyyətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərdə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS)-ya uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika Məcəlləsinin" (IESBA Məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətinin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsiretmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtlə, bu şərtlər çərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Auditor: _____

Tarix: 28.06.2024

BCC GROUP QSC

Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat

31 Dekabr 2023-cü il tarixlərinə bitən illər üzrə

(Azərbaycan manatı ilə)

		31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
AKTİVLƏR			
Uzun-müddətli aktivlər			
Əsas vəsaitlər	9	21 737 100	11 001 862
Qeyri-maddi aktivlər	9	196 990	196 990
Digər uzun-müddətli aktivlər		3 761 429	10 600 811
		25 695 519	21 799 663
Cari aktivlər			
İnventar	12	14 082 786	11 521 377
Debitor borcları	13	4 155 446	2 559 294
Pul vəsaitləri	14	84 757 100	12 668 884
Ödənilmiş avanslar	11	52 899 080	7 671 358
Gələcək dövrün xərcləri		42 903 531	1 489 326
Vergi aktivləri		2 935 491	
Digər cari aktivlər		9 045 454	4 710 027
		210 778 888	40 620 266
Cəmi Aktivlər		236 474 407	62 419 929
Kapital və öhdəliklər			
Kapital			
Nizamnamə kapitalı		36 000 020	6 000 020
Bölüşdürülməmiş mənfəət / (zərər)			22 130 403
Cari ilin mənfəəti/(zərəri)		3 752 939	4 068 541
		39 752 959	32 198 964
Uzun-müddətli öhdəliklər	17	191 800	4 709 800
Digər uzun-müddətli öhdəliklər		191 800	4 709 800
Cari öhdəliklər			
Digər cari öhdəliklər		220	75 048
Gələcək dövrün gəlirləri			
Alınmış avanslar		189 074 209	21 199 915
Kreditor borcları	15	3 318 783	1 383 542
Vergi öhdəlikləri		4 136 436	2 852 660
Bank krediti	16		0
		196 721 448	25 511 165
Cəmi Kapital və Öhdəliklər		236 474 407	62 419 929

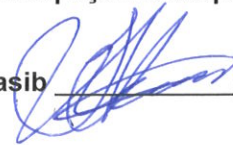
01 İyun 2024-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir:

Direktor

Abbasov Teymur

Baş Mühasib

Əkrəm Şamoyev

BCC GROUP QSC

Mənfəət və ya Zərər və Digər Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat
31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə
(Azərbaycan manatı ilə)

		31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Əsas əməliyyat gəliri	5	86 325 224	69 189 126
Satışın maya dəyəri	6	(61 602 337)	(53 343 876)
Ümumi mənfəət		24 722 887	15 845 250
Sair əməliyyat gəlirləri	5	1 208 399	51 902
Kommersiya xərcləri	7	(677 410)	(255 922)
İnzibati xərclər	8	(6 140 815)	(3 850 656)
Sair əməliyyat xərcləri	8,9	(9 896 209)	(4 712 428)
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)		9 216 852	6 807 151
Maliyyə mənfəəti (zərəri)		(493 836)	(15 963)
Məzənnə fərqi		(493 836)	(15 963)
Vergiqoymadan əvvəl mənfəət (zərər)		8 723 016	7 062 183
Mənfəət vergisi	10	(1 744 603)	(1 412 436)
Xalis Mənfəətə təsir edən xərclər		(716 491)	(270 995)
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		6 261 922	5 378 752

01 İyun 2024-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir:

Direktor

Abbasov Teymur

Baş Mühasib

Əkrəm Şamoyev

BCC GROUP QSC

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2023-ci il tarixinə bitən il üzrə

(Azərbaycan manatı ilə)

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərər	6 261 922	5 378 752
Aşağıdakı maddələr üzrə düzəlişlər:		
azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payı		
mənfəət vergisi üzrə xərclər		
amortizasiya xərcləri	2 792 378	1 960 999
investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar zərər (mənfəət)	6 839 382	(239 069)
maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə aid olan digər xərclər (gəlirlər)		
Məzənnə fərqi üzrə xərclər (gəlirlər)		
Faiz xərcləri (gəlirləri)		
Şübhəli debitor borcları üzrə xərclər		
İddia müddəti ötmüş kreditor borclar üzrə gəlirlər		
Sair qeyri-pul əməliyyatları üzrə xərclər (gəlirlər)		
Dövriyyə kapitalındakı dəyişikliklərə qədər əməliyyat fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitləri		
Aşağıdakı maddələr üzrə baş verən dəyişikliklər:		
Ehtiyatların azalması (artması)	(2 561 409)	(3 356 201)
əməliyyat debitor borclarının azalması (artması)	(1 596 152)	(1 306 587)
sair qısamüddətli aktivlərin azalması (artması)	(90 977 353)	(9 616 978)
vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklərin artması (azalması)	(1 651 715)	(2 623 528)
əməliyyat kreditor borclarının artması (azalması)	169 809 535	20 793 392
Sair qısamüddətli öhdəliklərin artması (azalması)	(74 828)	(2 218 353)
Ödənilmiş (qaytarılmış) mənfəət vergisi		
Ödənilmiş faizlər		
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fəvqəladə daxilolmaları və xaricolmaları	1 292 071	(1 310 211)
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	90 133 831	7 462 216
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri		
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricolmaları	(13 527 615)	(2 642 591)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	(13 527 615)	(2 642 591)
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
təminatlı istiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz və rəqələrinin, girov kağızlarının buraxılmasından və digər qısamüddətli və uzunmüddətli borcların alınmasına görə pul vəsaitlərinin daxilolmaları		2 120 000
borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları	(4 518 000)	(2 120 000)
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		0
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)	72 088 216	4 819 625

Pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hərəkəti

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği	12 668 884	7 849 259
il ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması) xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri	72 088 216	4 819 625
bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qalığı	84 757 100	12 668 884

01 İyun 2024-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir:

Direktor _____

Abbasov Teymur

Baş Mühasib _____

Əkrəm Şamoyev

BCC GROUP MMC

Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	Qeydlər	Nizamnamə Kapitalı	Əlavə kapital qoyuluşu	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi Kapital
31 dekabr 2020-ci il tarixə qalıq		6 000 020		8 254 015	14 254 035
Nizamnamə kapitalının artımı					
Təsnifatlaşdırma					
2021-ci il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				14 411 159	14 411 159
				(534 773)	(534 773)
31 dekabr 2021-ci il tarixə qalıq		6 000 020		22 130 403	28 130 423
Nizamnamə kapitalının artımı					
Təsnifatlaşdırma				(1 310 211)	(1 310 211)
2022-ci il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				5 378 752	5 378 752
31 dekabr 2022-ci il tarixə qalıq		6 000 020		26 198 944	32 198 964
Nizamnamə kapitalının artımı		30 000 000		(26 198 944)	3 801 056
Təsnifatlaşdırma				(2 508 983)	(2 508 983)
2023-cü il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				6 261 922	6 261 922
31 dekabr 2023-cü il tarixə qalıq		36 000 020		3 752 939	39 752 959

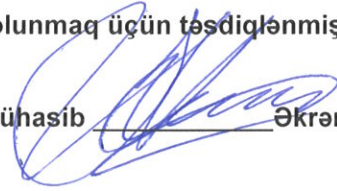
01 İyun 2024-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir:

Direktor _____

Abbasov Teymur

Baş Mühasib _____

Əkrəm Şamoyev

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

1. Giriş

Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

BCC Group energetika, neft-qaz, neft-kimya və digər sahələr üzrə infrastrukturun layihələndirilməsi, tikintisi, idarə olunması və xidməti üzrə MST (Mühəndislik/Satınalma/Tikinti) -podratçıdır.

Şirkət 1997-ci ildən Azərbaycanda və regionda tikinti biznesi, həllərin optimallaşdırılması, öz müştərilərinə kompleks və əlavə xidmətlərin təqdim edilməsi ilə məşğuldur.

Davamlı inkişaf sayəsində BCC Group sənaye tikintisi sahəsində inteqrasiya edilmiş həllərin tədarükçüsü olmuşdur, Xəzər regionunda və daha geniş miqyasda aparıcı MST şirkəti olmağa hədəflənmişdir. Agentliyin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Bakı şəhəri Yasamal rayonu, Z.Xəlilov küçəsi, AZ1141, Ev 26. Məh 61.

Cəmiyyətin bütünlüklə təsisçilərə məxsusdur. Agentliyin əsas təsisçiləri aşağıdakılardır:

Təsisçilər	31 dekabr 2023, %	31 dekabr 2022,%
Rzayev Vüqar Nohbala	100%	100%

2. Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti

Azərbaycanda davamlı iqtisadi inkişaf əsasında iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyini, inklüzivliyini və əhəlinin sosial rifahının artırılmasının təmin edilməsi məqsədilə biznes və investisiya mühitinin daha da inkişafının, sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, dövlət-sahibkar münasibətlərinin yeni çağırışlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətində hədəflənmiş məqsədyönlü islahatlar davam edir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 06 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinə əsasən aparılan islahatlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində bir sıra nailiyyətlər əldə edilmiş, mütərəqqi hüquqi baza formalaşmış, 2020-ci ildə ölkədə makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlılığın əsasları yaradılmışdır. Tədiyə balansы tarazlaşmış, valyuta ehtiyatlarına təzyiq azalmış, milli valyutanın xarici valyutalara qarşı məzənnəsi və inflyasiya göstəriciləri sabitləşmişdir.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2020-ci ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər layihəsi hazırlanmış və qanun layihəsi Milli Məclis tərəfindən qəbul edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və "kölgə iqtisadiyyatı"nın miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.

Həyata keçirilən islahatlar nəticəsində Azərbaycan Dünya bankının "Doing Business" 2020 – ci il hesabatında 34-cü yerə layiq görülmüşdür. Bundan əlavə, sözügedən hesabatda Azərbaycan dünyanın 10 ən islahatçı dövləti siyahısına daxil edilərək dünyanın ən çox islahat aparən ölkəsi elan olunmuşdur.

11 mart 2020-ci il tarixində Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, bütün dünya iqtisadiyyatına, eləcə də Təşkilatın gəlirlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən global koronavirus (COVID-19) pandemiyasını elan etdi.

Ölkədə infeksiyanın yayılmasının qarşısını almaq üçün, COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə müxtəlif ölkələrin təcrübəsi nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah tərəfindən 24 mart 2020-ci il tarixindən 15 iyun 2020-ci il tarixinə qədər xüsusi karantin rejimi elan edildi.

Dövlət əhəmiyyətli və həyat təminatlı obyektlər, eləcə də insanların həyat və fəaliyyəti üçün zəruri iş və xidmət sahələrindən başqa, digər istiqamətlər üzrə müəssisələrin fəaliyyəti qeyd olunan tarixə qədər dayandırıldı.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

31 mart 2020-ci il tarixində "Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının və bundan irəli gələrək dünya enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğalanmaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyə, ölkədə məşğulluq məsələlərinə və sahibkarlıq subyektlərinə mənfi təsirinin azaldılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" AR Prezidentinin Sərəncamına əsasən, sahibkarlara dəyər biləcək itkilərin minimuma endirilməsi, o cümlədən sahibkarlığa dövlət dəstəyinin göstərilməsi üçün təkliflər paketi təqdim edildi.

Mövcud vəziyyətin Cəmiyyətin fəaliyyətində durğunluğa səbəb olduğu müşahidə olunmaqla bərabər, nə qədər müddət davam edəcəyi və sonrakı təsirləri haqqında dəqiq proqnozların verilməsi qeyri-mümkündür. Bu səbəbdən hal-hazırda rəhbərlik sözügedən pandemiyanın maddi təsirlərini qiymətləndirmək iqtidarında deyil.

Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdən düşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsində yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

Beynəlxalq bazarda neftin qiymətinin aşağı enməsi neft ixrac edən ölkələrin iqtisadiyyatı üçün ən böyük təhlükə hesab olunmaqdadır. 2020-ci ilin 9 mart tarixindən etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başlamışdır və bu birbaşa neft istehsal edən ölkələrə, eləcə də Azərbaycana öz təsirini göstərir. Qeyd olunan hadisələr də öz növbəsində neft sahəsindəki gəlirlərin və dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılmasına gətirib çıxara bilər. Neftin dəyərindəki azalma uzun müddət davam edərsə, iqtisadiyyatın genişləndirilməsində uzunmüddətli geriləmələr, bank və daşınmaz əmlak kimi müttəfiq sahələrə mənfi təsirlərlə nəticələnəcəkdir.

Neft böhranı neft və enerji sektorunun maliyyə və likvidlik mövqelərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsirini göstərir, bu isə öz növbəsində həmin sahələrə kreditlərin ayrılmasındakı çətinliklərə, həmçinin mövcud borcların ödənilmə qabiliyyətinin aşağı enməsinə gətirib çıxara bilər. Müəssisələrin əməliyyat şəraitinin zəifləməsi rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozlarına, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyersizləşməsi üzrə qiymətləndirmə proseslərinə mənfi təsirini göstərməsi də ehtimal olunur. Makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişiklikləri səbəbindən rəhbərlik bu dəyişikliklərin Təşkilatın əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil.

Uyğunluq haqqında bəyanat

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standardları (MHBS) əsasında hazırlanmışdır. Cəmiyyət öz mühasibat qeydlərini Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan qanunvericilik əsasında həyata keçirir. Bu Cəmiyyətin maliyyə hesabatları həmin mühasibat qeydləri əsasında hazırlanmışdır və MHBS-a bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından uyğunlaşdırmaq üçün düzəlişlər edilmişdir.

Təqdimatın əsasları

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSS") tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") və Azərbaycan Respublikasının sığorta fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulmuş qanunvericilik əsasında hazırlanmışdır.

Qeyd olunan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda göstərilir. Həmin prinsiplər, başqa cür göstərilmədiyi hallarda təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətini normal şərtlər altında davam etdirəcəyi ehtimalı nəzərə alınaraq hazırlanmışdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə ləğv olunmasına, habelə fəaliyyətinin dayandırılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının Qanunları və normativ aktları əsasında kreditlərə qarşı müdafiə axtarışına istəklə və ya ehtiyac olmadan fəaliyyətini davam etdirəcək. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olduğu fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi fərdi maliyyə hesabatları standartları, Rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin davamlılıq prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələlərin və daimilik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ

Davamlılıq prinsipi təxminlərin Rəhbərlik tərəfindən dəyərləndirilməsi zamanı naməlum olan gələcək hadisələr və ya şərtlər üzrə müəyyən fərziyyələrin edilməsi vacibdir.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin funksional valyutası olan Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilmişdir. Fərdi maliyyə hesabatları tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Fərdi maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və hesabatlara MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin fərdi maliyyə hesabatlarındakı bəndlərə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləndirilmələr aiddir.

Əməliyyat valyutası

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutayı ("əməliyyat valyutası") istifadə etməklə ölçülür. Cəmiyyətin əməliyyat valyutası AZN-dir. Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta AZN-dir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qaydalarına uyğun olaraq bu maliyyə hesabatlarında yerli valyuta təqdimat valyutası kimi istifadə olunur.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şərhilə tələb olunmayan və ya icazə verilməyənədək və Cəmiyyətin mühasibat uçotu qaydalarında konkret göstərilməyənə qədər gəlir və xərc mənfəət və ya zərər haqqında bir-birinə qarşı əvəzləşdirilmir.

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalara ayrılırlar: "mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan" maliyyə aktivləri (MZHƏDT), "ödəniş tarixində saxlanılan" investisiyalar, "verilmiş kreditlər və debitor borcları" və satıla bilən maliyyə aktivləri (SMA). Təsnifləşdirmə maliyyə aktivinin növündən və saxlama məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı təyin edilir.

MZHƏDT maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivləri "mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivləri" kateqoriyasına aid edilir. Yaxın gələcəkdə satılması nəzərdə tutulduqda, əldə edilən maliyyə aktivləri satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Törəmə maliyyə alətləri və effektiv hedcinq alətləri istisna olmaqla, satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər üzrə yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət müqaviləyə əsasən maliyyə aləti üzrə öhdəlik daşıyan tərəfə çevrildiyi zaman maliyyə aktivini və ya öhdəliyini maliyyə vəziyyəti haqqında ilkin maliyyə hesabatında tanıyır. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin adi yolla alınması və satılması zamanı hesablaşma tarixinə əməliyyat tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle ölçülür. İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı bütün birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəlikləri istisna olmaqla) müvafiq olaraq maliyyə aktivinin ədalətli dəyərindən azaldılır və ya maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərinə əlavə edilir. Mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Satıla bilən maliyyə aktivləri

Satıla bilən maliyyə aktivləri, əvvəlcədən bu kateqoriyaya aid olunması nəzərdə tutulan və ya bundan əvvəlki kateqoriyaların heç birinə aid edilə bilməyən qeyri-törəmə aktivlərdir. İlk tanınmadan sonra satıla bilən maliyyə aktivləri ədalətli dəyər əsasında ölçülür və yaranan mənfəət və zərərlər digər məcmu gəlirlər hesablarında qeydə alınır. Investisiyanın tanınmasına xitam verildikdə və ya onun dəyərində ehtimal edilən azalmalar baş verdikdə əvvəllər məcmu gəlirlər hesablarında qeydə alınan mənfəət və gəlirlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-törəmə maliyyə aktivinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə, bu zaman belə maliyyə alətləri mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur:

Əvvəlcədən satıla bilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Cəmiyyət bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda, Cəmiyyət onu verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Hər bir hesabat tarixinə Cəmiyyət maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir. Əgər maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ehtimal edilirsə və yalnız ilkin tanınma tarixindən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu yaranmışdırsa (baş vermiş "zərər hadisəsi") və zərər hadisəsi (və ya hadisələri) bu maliyyə alətləri və ya maliyyə alətləri Cəmiyyət üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin axınına təsir göstərsə və bu təsirin etibarlı şəkildə təxmin edilməsi mümkündürsə, bu zaman belə maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri Cəmiyyət dəyərsizləşmiş sayılır.

Dəyərsizləşmənin sübutu kimi borc götürənin və ya borc götürənlər Cəmiyyətin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi, faiz və əsas borcların ödənilməməsi və ya ödənilməsində gecikmələrin yaranması, müştərilərin iflas etməsi və ya digər yenidən təşkilatı strukturun dəyişdirilməsi və bu zaman təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin azalmasına dair konkret məlumatın olması ehtimalının yaranması, məsələn borcun ödənilməməsində şəraitin və iqtisadi şərtlərin dəyişməsi halları götürülə bilər.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Cəmiyyət maliyyə aktivini müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivini, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Cəmiyyət sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və üstünlükləri digər tərəfə ötürüldükdə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar hesabatlarda aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Cəmiyyətin ödənilməsi ehtimal edilən məbləğləri də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır.

Əgər Cəmiyyət transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınır.

Maliyyə aktivini hesabatlardan tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq məcmu gəlirlər hesablarında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivini hesabatlardan qismən çıxarıldıqda (məsələn, Cəmiyyətin transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanması və bunun nəticəsində nəzarətin Cəmiyyətdə qalması halları), Cəmiyyət aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qisim və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərində görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qisməndən ibarət iki hissəyə ayırır.

Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qisminə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq məcmu gəlirlər hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlirlər hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Debitor borcları

Debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi istifadə edilməklə amortizasiya olunmuş dəyər ilə təqdim edilir. Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat, Cəmiyyətin debitorlardan alınacaq vəsaitlərinin ilkin razılaşmaya uyğun olaraq ödənilməli olan bütün məbləğləri toplaya bilməyəcəyi barədə obyektiv sübut olduqda müəyyən edilir. Ehtiyatın məbləği aktivin qalıq dəyəri ilə təxmin edilən gələcək pul vəsaiti axınlarının cari effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış dəyər arasındakı fərkdir. Ehtiyatın məbləği məcmu gəlirlər hesabatında tanınır.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar yığılması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatlara qarşı hesabdan silinir. Rəhbərlik Cəmiyyətə ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: İstənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. (Effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə)

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiya kimi mənfəət vergisi effekt çıxılmaqla kapitalla əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmiş müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Cəmiyyət aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürməzsə və ya özündə saxlamasa və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini davam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınması təmənilə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirdə tanınmış və kapitalda toplanan yığılmış gəlirlər və zərərlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının təmənilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs. Cəmiyyət ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Cəmiyyət maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi davam etdiyi müddətdə tanımağa davam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində həmin hissələrin nisbi ədalətli dəyərləri əsasında artıq tanımayan hissə arasında bölüşdürür. Artıq tanımayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanımayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yığılmış gəlir və ya zərər arasında fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış yığılmış gəlir və ya zərər tanınması davam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürülür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri "MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri" və "digər maliyyə öhdəlikləri" olmaqla iki hissəyə ayrılır.

MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri ilə saxlanıldıqda və ya xüsusi olaraq MZHƏDT şəklində nəzərdə tutulduqda MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edirlər.

MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərlə təqdim edilir və yenidən ölçülmə zamanı yaranan mənfəət və zərər məbləğləri müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Mənfəət və zərər hesabında tanınan xalis mənfəət və ya zərərə maliyyə öhdəliyi üzrə ödənilən bütün faizlər daxildir və bu məbləğ məcmu gəlirlər hesabatında "digər gəlirlər/(zərərlər)" bəndində öz əksini tapır.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür. Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır. Effektiv faiz dərəcəsi metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərini hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcəkdə ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdırın dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Cəmiyyətin ödəniş ödədiyini yerinə yetirdikdə, belə ödəniş ləğv olunduqda yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditörün təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənərsə, belə əvəzlənmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğ arasındakı fərq mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüququ olduqda və ya eləcə də Cəmiyyətin müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Cəmiyyət maliyyə öhdəliklərinə yalnız Cəmiyyətin öhdəliklərinin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Derivativ (törəmə) maliyyə alətləri

Cəmiyyət valyuta mübadiləsi ilə bağlı riskləri tənzimləmək məqsədilə xarici valyuta üzrə müxtəlif derivative forvard müqavilələri kimi törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur.

Derivativlər derivative müqaviləsinin bağlandığı tarixdə ilkin olaraq uçotda ədalətli dəyərlə tanınır və daha sonra isə hər hesabat dövrünün sonunda onların ədalətli dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilir. Onların dövrünün sonuna olan ədalətli dəyərində qarşı təkrar ölçülür. Nəticədə yaranmış gəlir və ya zərər derivativ hecinq aləti kimi təyin olunduqda və qüvvədə olduqda dərhal mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır. Bu halda onların mənfəət və ya zərər hesabatında tanınması vaxtı hecinq əlaqələrinin xüsusiyyətlərindən asılı olur.

Derivativlərin ədalətli dəyəri məqbul olduqda onlar aktivlər kimi, mənfəət olduqda isə öhdəliklər kimi qeydə alınır. Cəmiyyət bəzi derivativləri tanınmış aktivlərin və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərini hecinqi kimi və ya cəmiyyətin öhdəlikləri (ədalətli dəyər hecinqi), yüksək ehtimallı proqnoz əməliyyatlarının hecinqi və ya cəmiyyət öhdəliklərinin xarici valyuta riskinin hecinqi (pul vəsaitləri hecinqi) və ya xarici əməliyyatlara xalis investisiyaların hecinqi kimi müəyyən edir.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

- Xidmətlərin və malların təqdim edilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin və malların təqdim edilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər və mallar təqdim edilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin və malların həcmnin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin və mallarının ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

- Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyər bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi qaydasında tanınır.

- Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki təsisçilərin mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

İcarə

İcarənin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icarəçiyə ötürüldüyü zaman belə icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir.

Cəmiyyət - İcarəyə götürən tərəf kimi

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı ödənişlər, lizinq obyektini olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, lizinq müddəti ərzində düzxətli metod əsasında xərc kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə stimulları əldə olunduqda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimullar üzrə ümumi mənfəət, lizinq obyektini olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Əmlak, avadanlıq

Əsas vəsaitlər, yığılmış amortizasiyanı və tələb olunduqda dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyerdə qeydə alınır. Satışdan yaranan gəlir və zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Avadanlıqlar ilkin dəyər yığılmış köhnəlmə və amortizasiya və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin çıxılması ilə əks etdirilir. Natamam tikililərin və istifadəyə verilməyən obyektlərin amortizasiyası istifadəyə hazır olduğu tarixdən hesablanır. Əmlak, tikili və avadanlığın amortizasiya düz xətti metodla aparılır.

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin faydalı ömrü

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin faydalı ömrünün qiymətləndirilməsi, oxşar aktivlərlə təcrübəyə əsaslanaraq Rəhbərlik tərəfindən aparılır. Aktivin faydalı ömrünü müəyyənləşdirərkən, Rəhbərlik onun ehtimal edilən istifadə müddətini, təxmin edilən texniki köhnəlməsini, fiziki aşınma və köhnəlməsini və aktivin fəaliyyət göstərdiyi fiziki mühiti nəzərə alır.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla, maya dəyəri ilə qeydə alınır. Qeyri-maddi aktivlərə Proqram təminatı daxildir.

Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddəti məhdud və ya qeyri-müəyyən hesab edilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə iqtisadi müddəti ərzində amortizasiya hesablanır, dəyərsizləşmə əlaməti mövcud olanda isə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya dövrü və amortizasiya metodu ən azı hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən nəzərdən keçirilir. Gözlənilən istifadə müddəti və ya aktiv üzrə daxil olacaq gələcək iqtisadi səmərənin gözlənilən istifadə modelində dəyişikliklər müvafiq olaraq amortizasiya dövrünü və ya metodunu dəyişdirməklə uçot təxminlərində dəyişikliklər kimi qeydə alınır. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya xərcləri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeyri-maddi aktivlərin funksiyasına uyğun olaraq xərc kateqoriyasında tanınır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə amortizasiyaya hesablanmış, lakin fərdi qaydada və ya pul vəsaitlərini yaradan biznes vahidləri səviyyəsində hər il dəyərsizləşmə baxımından yoxlanılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddətinin hələ də münasib olmasını müəyyən etmək üçün qeyri-müəyyən istifadə müddəti hər il yenidən nəzərdən keçirilir. Artıq münasib deyilsə, istifadə müddəti perspektiv qaydada qeyri-müəyyən müddətdən məhdud müddətə dəyişdirilir.

- Qeyri-maddi aktivlər düz xətti amortizasiya metoduna uyğun olaraq amortizasiya olunur.

Amortizasiya əsas vəsaitlərin balans dəyərində hesablanır və aktivin balansını azaltmaqla aktivlərin amortizasiyası üçün nəzərdə tutulmuşdur. Gözlənilən faydalı xidmət müddəti, qalıq dəyər və amortizasiya metodu hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və hər hansı dəyişikliklər perspektiv qaydada uçota alınır.

Şirkətin əsas, tikili və avadanlıqlarının təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri ilə bağlı müəyyən edilmiş amortizasiya dərəcələri aşağıdakı kimidir:

Kateqoriya	Range applicable	Rate used
• Bina və tikili	up to 7%	3%
• Nəqliyyat vasitəsi	up to 20%	8%
• Kompüter və ofis avadanlığı	up to 20%	8%
• Mebel & armatur	up to 20%	8%

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdən silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərin düşüb-düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hal mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərinin hesablanması mümkün olmazsa, Cəmiyyət belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər Cəmiyyətin bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin fərdi gəlir gətirən aktivlər yerləşdirilə bilər yaxud müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərində qədər diskontlaşdırılır.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Aktivin bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin balans dəyəri bərpa dəyərində kimi azaldılır. Deyersizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin balans dəyəri hesablamasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərində qədr artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin deyersizləşmə zərərinin tanımadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Deyersizləşmə üzrə zərərin bərpası dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Cəmiyyət vergi hesabatlarının qanunvericiliyə uyğun olduğuna inansa da, vergi orqanları tərəfindən yoxlama zamanı mübahisələndirilə biləcək məsələlər olduqda vergi öhdəliyi olaraq tanınır və nəticədə Cəmiyyət bu məsələ ilə bağlı risklərini azaldır.

Cəmiyyət keçmiş təcrübəsinə və qanunvericiliyin şərhinə əsaslanaraq vergi öhdəliyi hesablamalarının düzgün olmasına inanır. Bu dəyərləndirmə fərziyyələrə əsaslandığından gələcək dövrlərdə düzəliş edilməsi zərurəti yarana bilər. Bu cür zərurət yarandıqda mənfəət vergisi xərci məsələnin aşkar olunduğu dövrdə uyğunlaşdırılır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda daxil edilir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi ili üzrə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar mənfəət və zərər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsində qeyd edilən "İnvestisiya təşviqi" sənədini almış hüquqi şəxsin həmin sənədi aldığı tarixdən əldə etdiyi mənfəətin 50%-nə görə nəzərə alınan güzəşt məbləği tətbiq edilir.

İşçi heyəti üzrə ödənişlər

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi Yanında Dövlət Vergi Xidmətinə ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və müvafiq gəlir vergisi Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır.

İşçilərin mükafatları

Əmək haqları, Dövlət Sosial Müdafiə fonduna ödənilən vəsaitlər, illik ödənilən məzuniyyət haqları və xəstəlik müavinətləri, mükafatlar və qeyri-monetar mükafatlar Cəmiyyətin işçilərinin bu vəsaitləri almaq üçün işlədikləri dövr üzrə hesablanır.

Ehtiyatlar

Cəmiyyət keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilirsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Mal və material ehtiyatları

Mal və material ehtiyatları maya dəyəri və ya xalis satış dəyərindən aşağı olanı ilə ifadə edilir. Mal və material ehtiyatlarının qiyməti ehtiyatların ilkin qiymətləndirilmə və satılma ardıcılığı üsulu ilə (EQSA) təyin edilir və birbaşa olaraq satınalma, hasilat, nəqliyyat və emal xərclərini əhatə edir. Mal və material ehtiyatlarının qalıq dəyəri, dəyərinin az olmasından asılı olaraq ya bu mal və material ehtiyatlarının maya dəyərinə əsasən, ya da xalis amortizasiya dəyərinə əsasən qiymətləndirilir. Xalis realizasiya dəyəri ehtiyatların dəyərindən aşağı olduğu təqdirdə, qalıq dəyər xalis satış qiymətinə qədər salınır və artıq məbləğ dərhal məcmu gəlirlər hesabatına daxil edilir.

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatların çıxılması ilə tanınır. Avans ödənişi ilə əlaqədar olan malların və ya xidmətlərin əldə edilməsi bir ildən sonra gözlənilirsə və ya avans ödənişi ilkin tanınmadan sonra uzunmüddətli aktiv kimi tanınacaq aktivə aiddirsə, avans ödənişi uzunmüddətli kimi təsnifatlaşdırılır.

Cəmiyyətin aktiv üzərində nəzarət əldə etdiyi və bu aktivlə əlaqədar gələcəkdə iqtisadi mənfəətin axını ehtimal edildiyi hallarda aktivin əldə edilməsi üçün edilən avans ödənişləri aktivin qalıq dəyərinə ötürülür. Digər avans ödənişləri mallar və ya xidmətlər alındıqdan sonra mənfəət və zərər hesablarında əks etdirilir. Avans ödənişlərinə aid olan aktivlərin, malların və ya xidmətlərin alınmaması üzrə müəyyən göstəricilər yarandıqda avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçülmə tarixinə əməliyyatın həyata keçirilməsində maraqlı olan, yaxşı məlumatlandırılmış və bir-birindən asılı olmayan alıcı və satıcı arasında aktivin mübadilə edilə biləcəyi məbləğ və ya nəzərdə tutulmuş öhdəlikdir. Məqsədə uyğun olduqda, Cəmiyyət, həmin alət üzrə fəal bazara çıxarılmayan qiymətləri istifadə edərək alətin ədalətli dəyərini ölçür. Təyin edilmiş qiymətlər müntəzəm və tam olduqda, həmçinin bazar şəraitində baş verən bazar əməliyyatlarını faktiki və müntəzəm olaraq əks etdirdikdə bazar fəal hesab olunur. Maliyyə aləti üzrə bazar fəal olmadığı təqdirdə Cəmiyyət qiymətləndirmə üsulundan istifadə etməklə ədalətli dəyəri yaradır. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazarın istehsal amillərindən maksimum istifadə edir, Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə bağlı xüsusi olan ehtimallara mümkün qədər az əsaslanır, bazar iştirakçılarının qiymət təyin edərkən nəzərə aldıkları bütün amilləri birləşdirir və maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi üçün qəbul edilmiş iqtisadi metodologiyaya uyğun davranır.

Şerti aktiv öhdəliklər

Şerti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında tanınmır, lakin, hesablaşma üzrə vəsaitlərin azalması ehtimalı olduqda, belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şerti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfəətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, onun əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirdiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə təkrar qiymətləndirilir. Monetar maddələr üzrə valyuta fərqləri aşağıdakı hallar istisna olmaqla mənfəət və ya zərər hesabatında baş verdiyi dövrdə tanınır:

- Gələcəkdə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş başa çatdırılmamış aktivlərlə əlaqəli xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə faiz xərclərinə düzəliş kimi hesab olunduqda aktivlərin dəyərinə daxil edilir.
- Müəyyən xarici valyuta risklərinin qarşısını almaq üçün aparılan əməliyyatlar üzrə valyuta fərqləri (aşağıdakı həcinqin uçotu qaydalarına baxın) və hesablaşmanın olmadığı və olacağı güman edilməyən xarici

əməliyyatlarda xalis investisiya formalaşdırır), hansı ki, ilk əvvəl digər gəlirlərdə göstərilir və daha sonra səhmdar kapitalından pul vəsaitlərinin mənfəət və zərər hesabına təsnif edilir.

- Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi məqsədilə ilə Cəmiyyətin xarici əməliyyatlarının aktiv və öhdəlikləri hər hesabat müddətinin sonunda qüvvədə olan mübadilə məzənnələri əsasında AZN-ə çevrilir, istisna hallarda valyuta mübadilə məzənnələri həmin müddət ərzində əhəmiyyətli dərəcədə tərəddüd etdiyi halda sövdəşmələrin tarixində qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri istifadə olunur. Hər hansı valyuta mübadilə fərqləri meydana gəlmiş halda digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınır və kapitalda toplanır.
- Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Cəmiyyətin ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələr aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
1 ABŞ dolları / 1 AZN	1.7000	1.7000	1.7000
1 Avro / 1 AZN	1.8766	1.8114	1.9265
1 GBP / 1 AZN	2.1643	2.0477	2.2925

Cəmiyyət növbəti ildə aktivlərin və öhdəliklərin hesabat olunan məbləğlərinə təsir edəcək qiymətləndirmələr aparır və fərziyyələr irəli sürülür. Qiymətləndirmələr və mühakimələr davamlı qaydada aparılır, rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, habelə şəraitə uyğun hesab olunan gələcək hadisələrlə bağlı gözləntilərə əsaslanır. Rəhbərlik mühasibat uçotu qaydalarının tətbiqi prosesində qiymətləndirmə tələb olunan mühakimələrdən əlavə bəzi qərarlar və növbəti ildə aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində mühüm düzəlişlərə səbəb ola biləcək qiymətləndirmələr aşağıdakılardan ibarətdir:

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütamadi olaraq nəzərdən keçirir. Cəmiyyətin kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır.

Cəmiyyətin kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşırı olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və Cəmiyyətin hesablandığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcuların maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borculara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Cəmiyyət hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Eynilə, Cəmiyyət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, daxilində borcunun ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfə dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında avvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər unda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Cəmiyyət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrdən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edilərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ (MHBS) TƏTBİQİ

Maliyyə hesabatlarında hesabat olunan məbləğlərə təsir edən MHBS-lərə düzəlişlər. Cari ildə hazırki maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə təsir edən aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş Standartlar və Şərhlər qəbul edilmişdir.

- MHBS 10, MHBS 12 VƏ MUBS 27-yə düzəlişlər- İntestisiya müəssələri
- MUBS 32-yə düzəlişlər-Maliyyə Aktivlərinin və Maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi
- MUBS 36-ya düzəlişlər- Qeyri –maliyyə aktivləri üçün bərpa dəyəri ilə bağlı açıqlamalar
- MUBS 39-a düzəlişlər- Törəmə maliyyə alətlərinin ötürülməsi və hecinq uçotunun davam etdirilməsi
- MHBSKŞ 21- İcbari ödənişlər

Bu düzəlişlər və şərhlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir. Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilməmiş MHBS-lər Cəmiyyət buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş MHBS –ləri tətbiq etməmişdir:

- MUBS 19-a düzəlişlər- Müəyyən olunmuş müavinat planları: İşçilər tərəfindən ödəmələr
- 2010-2012-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2011-2013-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2012-2014-cü illəri əhatə edən dövr üzrə illik düzəlişlər
- MHBS 14 Tariflərin tənzimlənməsi üzrə təxirə salınmış hesablar
- MUBS 16 və MUBS 38-ə düzəlişlər- Məqbul Köhnəlmə və Amortizasiya Metodlarının Aydınlaşdırılması
- MHBS 11-ə düzəlişlər-Birgə Əməliyyatlarda İştirak Paylarının Alışının uçotu
- MHBS 10 və MUBS 28-ə düzəlişlər- İntestor ilə Asılı müəssisə və ya Birgə Müəssisə arasındakı Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi
- MHBS 15 Müştərilərlə Müqavilə üzrə Gəlirlər
- MHBS 9 Maliyyə Alətləri

MHBS 9 Maliyyə Alətləri, 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış MHBS 9 maliyyə aktivlərinin təsnifatı və qiymətləndirilməsi üçün yeni tələbləri təqdim edir. Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi, habelə tanınmasının dayandırılması ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi məqsədilə 2010-cu ilin oktyabrında ,ümumi hecinq uçotu ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi üçün 2013-cü ilin noyabrında MHBS 9-a düzəliş olunmuşdur. 2014-cü ilin iyul ayında BMUSŞ əsasən maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşmə tələblərini, habelə təsnifləşdirmə və ölçülmə tələbləri ilə bağlı məhdud düzəlişləri tətbiq edən MHBS 9-un yekun versiyası hazırlanmışdır. MHBS 9-un məqsədi Maliyyə Alətləri Tanıma və Ölçülmə adlı 39-u əvəz etməkdən ibarətdir.

Tanınma və ölçülmə

MHBS 9 üzrə əsas tələblər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi. Maliyyə aktivləri onların saxlandığı biznes modelinə və müqavilə üzrə pul daxilolmalarının yığılması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxilolmaları yalnız əsas borc məbləği, elecə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət borc alətləri adətən ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərle ölçülür. MHBS 9-un 2014-cü il versiyası müqavilə üzrə. Pul vəsaitlərinin toplanması və maliyyə aktivlərinin satılmasından, elecə də ilkin tanınmadan sonra digər məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərle tanınan belə maliyyə aktivləri üzrə müəyyən olunmuş tarixlərdə qalıq borclar üzrə əsas borc və faiz məbləğlərinin toplanmasından ibarət olan biznes modeli çərçivəsində borc alətləri üçün "digər məcmu gəlirlər üzrə ədalətli dəyər" kateqoriyasını təqdim edir. Bütün digər borc və kapital investisiyaları ədalətli dəyərle ölçülür. Bundan başqa, Maliyyə alətləri haqqında MHBS 9-a əsasən müəssisələr yalnız dividend üzrə gəliri mənfəət və ya zərər hesablarında tanımaq şərtlə kapital investisiyasının (ticarət üçün saxlanılmayan) ədalətli dəyərində sonrakı
- dəyişikliklərin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda təqdim edilməsi ilə bağlı yekun seçim ede bilərlər.

Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi. Maliyyə öhdəlikləri MUBS 39-da olduğu kimi eyni tərzdə təsnifləşdirilir, lakin müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsinə tətbiq olunan tələblər üzrə fərqlər mövcuddur. MHBS 9 maliyyə öhdəliyinin kredit riskindəki dəyişikliklərə şamil olunan belə öhdəliyin ədalətli dəyərində dəyişiklik məbləğinin (öhdəliklərin kredit riskində dəyişikliklərin təsirinin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınması mənfəət və ya zərər üzrə uçot uyğunsuzluğu əmələ gətirmiyənədək) digər məcmu gəlirlərdə tanınmasını tələb edir.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

- Maliyyə öhdəliyinin kredit riskinə şamil olunan ədalətli dəyərdə dəyişikliklər daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilir.
- Dəyərsizləşmə MHBS 9-un 2014-cü il versiyası maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ilə bağlı MUBS 39-dakı "çəkilmiş kredit zərərləri modeli" nin əksinə olaraq "gözlənilən kredit zərərləri modeli" ni təqdim edir. Gözlənilən kredit zərərləri modeli kredit riskindəki dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müəssisə tərəfindən belə kredit zərərlərinin və onlarla bağlı dəyişikliklərin ilkin tanınma dövründən başlayaraq hər hesabat tarixində uçota alınmasını tələb edir. Digər sözlərlə desək, kredit hadisəsinin kredit zərəri tanınmamışdan əvvəl baş verməsi artıq vacib deyil.
- Hecinqin uçotu. Maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin hecinqi zamanı müəssisələr tərəfindən riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinin yerinə yetirilmə üsullarını açıqlayan yeni hecinq uçotu modeli təklif edir. MHBS 9-a əsasən hecinq uçotuna uyğun olan əməliyyatların növləri, xüsusilə hecinq alətlərinə aid olan alətlərin növlərinin artırılması və hecinq uçotunun tətbiq olunduğu qeyri-maliyyə alətlərinin risk komponentlərinin növləri ilə bağlı daha geniş imkanlar verilir. Bundan əlavə, effektivlik testi öyrənilmiş və "iqtisadi münasibətlər" in əsasları ilə əvəzlənmişdir. Həmçinin, keçmiş dövrlərə şamil olunmaqla qiymətləndirmə artıq tələb edilmir. Müəssisədə riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinə dair güclü açıqlama tələbləri tətbiq olunmuşdur.
- Tanınmanın dayandırılması. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün tələblər MUBS 39-dan köçürülmüşdür.

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Şirkət İdarə Heyəti tərəfindən 1 yanvar 2021-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövr üçün qüvvəyə minən BMHS Standartlarına və Şərhlərinə aşağıdakı düzəlişləri tətbiq etmişdir. Onların qəbul edilməsi açıqlamalara və bu maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə heç bir əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir.

- BMHN 9, BMST 39 və BMHN 7-də dəyişikliklər - Faiz dərəcəsi standart islahatı - 2019-cu ilin sentyabr ayında BMUSŞ Faiz nisbətində islahatı ilə çıxış etmişdir (BMHN 9, BMST 39 və BMHN 7-də dəyişikliklər). Bu düzəlişlər davamlı faiz dərəcəsi islahatları nəticəsində cari faiz dərəcələrinə təsir edən hedcinq edilmiş maddələr və ya hedcinq alətləri dəyişdirilməmişdən əvvəl qeyri-müəyyənlik dövrü ərzində təsir edilmiş hedcinqlər üçün hedcinq uçotunun davam etməsinə imkan vermək məqsədilə xüsusi hedcinq uçotu tələblərini dəyişdirir. Düzelisler faiz dərəcəsi risklərinə hedcinq mühasibatlığını tətbiq etmədiyi üçün Şirkətlə əlaqəli deyil.
- Covid-19 ilə əlaqəli icarə güzəştləri adlı BMHN 16-ya düzəliş - Dəyişiklik, BMHN 16-ya praktiki məqsədəuyğunluq tətbiq etməklə COVID-19-un birbaşa nəticəsi olaraq yaranmış icarə güzəştlərinin uçotunda icarəçini praktiki azad etmə ilə təmin edir. Praktiki məqsədəuyğunluq icarəçiyə COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə dəyişikliyi olub olmadığını qiymətləndirməmək seçimi verir. Bu seçimi həyata keçirən icarəçi dəyişikliyin icarədə dəyişiklik olmadığı kimi BMHN 16 -nı tətbiq etməklə COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştdən yaranan hər hansı dəyişikliyi nəzərə almalıdır.

Praktiki məqsədəuyğunluq yalnız COVID-19-un birbaşa nəticəsi olaraq meydana gələn icarə güzəştlərinə və yalnız aşağıdakı şərtlərin hamısı yerinə yetirildikdə tətbiq edilir:

- (a) İcarə ödənişlərindəki dəyişiklik icarə müqaviləsi ilə dəyişiklikdən dərhal əvvəl qüvvədə olan icarə haqqı ilə eyni və ya ondan az olan icarə haqqının yenilənməsinə gətirib çıxarır;
- (b) İcarə ödənişlərində hər hansı azalma, yalnız əvvəlcə 30 iyun 2021-ci il tarixində və ya bu tarixə qədər olan ödənişlərə təsir edir (30 iyun 2021-ci il tarixində və ya daha əvvəl azaldılmış icarə ödənişləri və 30 iyun 2021-ci il tarixini keçən artmış icarə ödənişləri ilə nəticələnsə, icarə güzəşti bu şərti qarşılıyır) və
- (c) İcarənin digər şərtlərində əsaslı dəyişiklik yoxdur.

Cari maliyyə ilində şirkət məqsədəuyğun olmadığı üçün BMHN 16-ya (BMUSŞ tərəfindən 2020-ci ilin may ayında buraxılmış) dəyişiklik tətbiq etməyib.

- BMHN Standartlarında Konseptual əsaslara İstinadlara Dəyişikliklər - Dəyişikliklər yeni əsaslara istinad etmək üçün təsir olunan Standartlara müvafiq dəyişiklikləri əhatə edir. Lakin, bu dəyişikliklərin hamısı əsaslara istinadlar və sitatlarla əlaqədar olaraq bu açıqlamaları yenilənmiş Konseptual Əsas istinad edəcək şəkildə yeniləmir. Bəzi bəyanatlar yalnız Əsasların hansı versiyasına istinad etdiklərini göstərmək (2001-ci ildə BMUSŞ tərəfindən qəbul edilmiş BMUSK Əsasları, 2010-cu il BMUSŞ Əsasları və ya yenilənmiş 2018-ci il Əsasları) və ya da Standartdakı təriflərin yenilənmiş Konseptual Əsaslarda hazırlanmış yeni təriflərlə yenilənmədiyini göstərmək üçün yenilənmişdir. Dəyişdirilən Standartlar BMHN 2, BMHN 3, BMHN 6, BMHN 14, UMS 1, UMS 8, UMS 34, UMS 37, UMS 38, MHŞBK 12, MHŞBK 19, MHŞBK 20, MHŞBK 22 və SIC-32 - dir.

- BMHN 3 - İşin tərfi bəndinə dəyişiklik - Dəyişikliklər aydınlaşdırır ki, müəssisələrin ümumiyyətlə nəticələrə olmasına baxmayaraq, inteqrasiya edilmiş fəaliyyətlər və aktivlər toplusu üçün bir iş kimi qiymətləndirilməsi üçün nəticələr tələb olunmur. Bir işi qəbul etmək üçün əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusuna ən azı nəticələr yaratmaq qabiliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə kömək edən giriş məlumatları və maddi proses daxil olmalıdır.

Dəyişikliklər bazar iştirakçılarının hər hansı çatışmayan ilkin məlumatları və ya prosesi əvəz edə biləcəyinə və nəticələr çıxarmağa davam edə biləcəyinə dair qiymətləndirməni ləğv edir. Dəyişikliklər həmçinin əhəmiyyətli prosesin əldə edilib-edilməməsinə müəyyənləşdirməyə kömək edən əlavə rəhbərliyi də təqdim edir.

Dəyişikliklər əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusunun bir müəssisə olub olmamasının sadələşdirilmiş qiymətləndirməsinə imkan verən mütləq olmayan konsentrasiya testini təqdim edir. Mütləq olmayan konsentrasiya testinə əsasən, əldə edilmiş ümumi aktivlərin ədalətli dəyərini hamısı müəyyən edilə bilən bir aktivdə və ya oxşar aktivlər unda cəmləndiyi təqdirdə, əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusu bir iş deyildir.

Dəyişikliklər əldə etmə tarixi 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya ondan sonra olan bütün iş birləşmələrinə və aktivlərin əldə edilməsinə perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

- BMUS 1 və BMUS 8-də dəyişikliklər Əhəmiyyətin tərfi - Dəyişikliklər BMUS 1-də materialın tərfini daha asan başa düşməyə kömək edir və BMHN Standartlarında əsas əhəmiyyət anlayışını dəyişdirmək məqsədi daşımır. Əhəmiyyətli məlumatları qeyri-əhəmiyyətli məlumatlarla 'gizlətmək' anlayışı yeni tərfin bir hissəsi kimi daxil edilmişdir.
- İstifadəçiləri təsir edən əhəmiyyətliliyin həddi 'təsir göstərə bilər' "əsaslı şəkildə təsir edə biləcəyi gözlənilə bilər" kimi dəyişdirildi.
- BMUS 8-də əhəmiyyətin tərfi BMUS 1-də əhəmiyyətin tərfinə istinad ilə əvəz edilmişdir. Bundan əlavə, ardıcılığı təmin etmək üçün BMUSŞ, "əhəmiyyət" tərfini ehtiva edən və ya "əhəmiyyət" termininə istinad edən digər Standartlara və Konseptual Əsaslara düzəliş etmişdir.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərhlər

Cəmiyyətin erkən hələ ki, qəbul etməməyə qərar verdiyi, gələcək hesabat dövrlərində qüvvəyə minəcək BMUSŞ tərəfindən buraxılmış bir sıra standartlar, standartlara düzəlişlər və şərhlər mövcuddur.

BMHN 17	Sığorta müqavilələri
BMHN 10 və BMUS 28 (dəyişikliklər)	Bir sərmayəçi ilə onun ortağı və ya birgə müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və ya kapital qoyuluşu
BMUS 1 -ə dəyişikliklər	Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifatı
BMHN 3 - ə dəyişikliklər	Konseptual əsaslara istinad
BMUS 16 – a dəyişikliklər	Əsas vəsaitlər — İstifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər
BMUS 37 -ə dəyişikliklər	Çətin müqavilələr – Müqavilənin yerinə yetirilməsinin dəyəri
BMHN Standartlarının 2018-2020 dövrünə illik təkmilləşdirmələr	BMHN 1-ə düzəlişlər - Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartları, BMHN 9 Maliyyə Aletləri, BMHN 16 İcarə və BMUS 41 Kənd Təsərrüfatı standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi

Rəhbərlik aşağıda qeyd olunanlar istisna olmaqla, yuxarıda sadalanan Standartların qəbul edilməsinin gələcək dövrlərdə şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyini gözləmir:

BMUS 1-də dəyişikliklər - Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifatı

BMUS 1-də edilən dəyişikliklər hər hansı aktiv, öhdəlik, gəlir və xərclərin və ya bu maddələr haqqında açıqlanan məlumatların məbləği və ya vaxtına deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti hesabatında cari və ya uzunmüddətli kimi təqdim edilməsinə təsir edir.

Dəyişikliklər öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnif edilməsinin hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlara əsaslandığını aydınlaşdırır, təsnifatın müəssisənin ödənişini təxirə salma hüququndan istifadə edib etməyəcəyi ilə bağlı gözləntilərdən təsirlənmədiyini göstərir, hesabat dövrünün sonunda müqavilələrə əməl edildiyi təqdirdə hüquqların mövcud olduğunu izah edir və hesablaşmanın pul vəsaitləri, kapital alətləri, digər aktivlər və ya xidmətlərin qarşı tərəfə köçürülməsinə aid olduğunu aydınlaşdırmaq üçün 'hesablaşma' tərfini təqdim edir. Dəyişikliklər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün retrospektiv olaraq tətbiq olunur, erkən tətbiqinə də icazə verilir.

BCC GROUP QSC
Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

BMUS 16-da dəyişikliklər - Əsas vəsaitlər - İstifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər

Dəyişikliklər əsas vəsaitlərin dəyərindən həmin vəsaitlər istifadəyə verilməmişdən qabaq istehsal edilmiş əşyaların satışından əldə olunan gəlirlərin, yəni aktivin fəaliyyət göstərə bilməsi üçün lazım olan yerə və şəraitə gətirildikdə əldə edilən gəlirlərin çıxılmasını qadağan edir. Nəticə etibarilə, müəssisə bu cür satış gəlirlərini və əlaqədar xərcləri mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Müəssisə bu ehtiyatların dəyərini BMUS 2 Ehtiyatlar - a uyğun ölçür. Dəyişikliklər həmçinin 'aktivin düzgün işləyib işləmədiyini yoxlamaq' mənasını da açıqlayır. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir, erkən tətbiqinə icazə verilir.

5. Müştərilərlə müqavilələrdən əldə edilən gəlir

Gəlirlərin açıqlanması	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Malların təqdim edilməsindən gəlir	30 790	59 636
İşlərin görülməsindən və xidmətlərin göstərilməsindən gəlir	86 294 434	69 129 490
Sair gəlirlər	1 208 399	51 902
CƏMİ	87 533 623	69 241 028

Top 10 müştəri	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Cenub Elektrik Stansiyası		1 270 985
Sumqayıt Elektrik Stansiyası	103 665	6 727
Qarabag RES MMC		10 055 343
Azersulfat MMC		3 844 806
ŞİMAL ES MMC	5 355 000	33 404 081
Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası MMC (IES)	23 026 001	7 623 210
AZƏRENERJİ ASC (22/957)	48 022 729	7 774 448

6. Malın dəyəri

Xərclər üzrə bölgü	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Xammal və materiallar	40 516 247	48 435 886
Bilavasitə malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi ilə bağlı sair xərclər	21 086 090	4 907 990
CƏMİ	61 602 337	53 343 876

7. Faizlərlə əlaqədar xərclər və ayırmalar

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Faizlərlə əlaqədar xərclər və ayırmalar	677 410	255 922
CƏMİ	677 410	255 922

8. Xərclər

Əməliyyat xərcləri	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
İcarə haqqı	857 305	512 941
Enerji xərcləri	87 744	81 268
Qaz xərcləri	11 118	12 029
Yanacaq xərcləri	1 060 901	545 986
Su və kanalizasiya xərcləri	6 271	7 216
Rabitə xərcləri	33 830	23 314
Mühafizə xərcləri	43 536	34 103
Bank xidməti üzrə xərclər	329 064	197 222
Reklam xərcləri	12 458	13 258
Elmi tədqiqat, layihə axtarış və təcrübə konstruktor işlərinə çəkilən xərclər	58 976	18 286
Təmir xərcləri	228 357	166 466
Nəqliyyat xərcləri	2 981 808	444 167
Sığorta üzrə xərclər	212 582	53 046
Digər xərclər	1 179 880	642 126
CƏMİ	7 103 831	2 751 429

8. Xərclər

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Ümumi və inzibati xərclər		
Əmək haqqı xərcləri	4 943 186	3 016 232
Sosial sığorta haqları	942 446	573 932
Norma daxilində ezamiyyə xərcləri	157 352	179 745
Sair inzibati xərcləri	97 831	80 747
CƏMİ	6 140 815	3 850 656

9. Əmlak, tikili və avadanlıq	İkinci dəyər	Neqliyyat vasitələri	Digər əsas vasitələr	Maşın və avadanlıq	Hesablama texnikası	Bina, torpaq	Qeyri maddi aktiv	CƏMI
Dekabr 31, 2019 tarixinə dəyər	585 094	355 651	1 879 504	163 086	5 718 110	66 529	8 767 974	
Mədaxil	307 026	166 578	2 964 573	70 528			3 508 705	
Məxaric							-	
Dekabr 31, 2020 tarixinə dəyər	892 120	522 229	4 844 077	233 614	5 718 110	66 529	12 276 679	
Mədaxil	1 839 800	34 342	179 273	15 688		130 461	2 199 564	
Məxaric			26 286				-26 286	
Dekabr 31, 2021 tarixinə dəyər	2 731 920	556 571	4 997 064	249 302	5 718 110	196 990	14 449 957	
Mədaxil	2 322 451	66 991	217 897	35 251			2 642 590	
Məxaric							-	
Dekabr 31, 2022 tarixinə dəyər	5 054 371	623 562	5 214 961	284 553	5 718 110	196 990	17 092 547	
Mədaxil	2 906 606	136 005	2 321 422	163 582	8 000 000		13 527 615	
Məxaric							-	
Dekabr 31, 2023 tarixinə dəyər	7 960 977	759 568	7 536 384	448 135	13 718 110	196 990	30 620 164	

10. Mənfəət vergisi

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə istinadən Mənfəət vergisi 20% dərəcə ilə müəyyən edilir.

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Mənfəət vergisi	(1 744 603)	(1 412 436)
CƏMİ	(1 744 603)	(1 412 436)

11. Ödənilmiş avans

Satıcı	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
AZERI-STEEL 2009 MMC	588 348	588 348
AZPETROL LTD	81 830	106 493
BULUT CIVATA BAGLANTI ELEMANLARI	37 748	37 748
IDEA YAPI MMC		23 646
Azermech Trading FZE	59 952	59 952
Qranit-Beton MMC	10 019	21 362
Kaspi Qaz Servis MMC	82 944	82 944
Exxon A Group MMC	301 655	301 655
Evrensel Grup Elektrik LTD STI	20 400	20 400
Caspian Prom Oil MMC	309 173	37 269
Azertexnolayn MMC		197 289
Arcelor Mittal RZK Celik Servis	50 145	13 585
Guralp Vinc ve Makine Konstruksiyon Sanayi	169 590	140 855
Intermak Group MMC		653 673
Bi-Tech MMC		80 240
Gemza Group MMC		2 729 935
Valf Metalurji (Hidro-Su)		131 827
AKYAPAK MAKINA SAN.VE TIC.A.S.	22	381 823
Electro Industries QSC		558 234
Praha spol I.B.C. sro		317 881
Okean-Sv MMC (SSH)	236 000	236 000
Prefabrik Yapi Insaat		136 782
Lotos Co LTD		155 760
Dilqem Eliyev Bayram	286 279	175 219
LVM Vinc Makina Asansor Insaat	90 950	42 075
Evolution Construction Company MMC		95 580
TEZI LOGISTICS MMC	2 130 791	
Intergate FZCO	3 892 980	
Westtec Equipment Trading LLC	2 951 709	
Impex I. FZE	17 860 832	

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

OSG Groups Ltd	12 786 513	
Senayecihaz SPE	1 377 782	
Aldo Kimyasal	907 800	
Other companies	8 665 618	344 783
CƏMI	52 899 080	7 671 358

12.İnventar

Kateqoriya

31 Dekabr 2023

31 Dekabr 2022

Davamedən işlər	14 031 759	11 470 350
İş davam edir		
Yenidən satış üçün mallar		
Satış üçün mallar	51 027	51 027
CƏMI	14 082 786	11 521 377

13. Debitor borcları

Şirkətlər üzrə

31 Dekabr 2023

31 Dekabr 2022

BP	36 305	36 305
AZƏRENERJİ ASC	764 398	764 398
Pasha Construction	36 935	36 935
«SOCAR-AQŞ» (0%)	46 834	46 834
«GILAN ORCHARDS» MMC	46	46
«ÇINAR-R» MMC	32 443	32 443
«CASPIAN PROM OİL»	14 868	14 868
«AZƏRENERJİ» ASC-NİN «GƏNCƏ REGIONAL ELEKTRİK ŞƏBƏKƏSİ»	131 941	131 941
«GEEKON»	10 148	10 148
AZƏRSULFAT MMC	1 169 055	1 169 055
SUMQAYIT ES MMC	85 600	7 937
SHAH DAG HOTEL COMPANY MMC		14 760
«AZMETAL KONSTRUKSIYA GROUP»		9 440
Baş Gömrük İdarəsi		284 185
ENCOTEC MMC	1 700 614	
AZ.SAFE MMC	126 260	
CƏMI	4 155 446	2 559 294

31 dekabr 2023-ci il tarixlərinə bütün ticarət debitor borcları müştərilərlə ABŞ dolları valyutasında bağlanmış müqavilələrlə təmsil edilmişdir, buna görə də valyuta dəyişmə riski ilə bağlı hər hansı ehtiyat qeyd edilməmişdir.

14. Pul və pul ekvivalenti

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Banks and deposit account		
ABB Bank	1	65
Access Bank	10 269 554	131 407
Pasha Bank	13 298	734
Kapital Bank	36 913 381	9 227 322
Ziraat Bank	32 962 086	905 870
ƏDV Depozit hesabı	2 004 489	2 403 486
CƏMİ	82 162 810	12 668 884

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Valyuta üzrə bölgü		
AZN	82 162 810	11 761 149
USD	1 018	126
EUR	2 586 398	907 562
GBP	39	33
RUB	6 836	14
CƏMİ	84 757 100	12 668 884

15. Kreditorlar üzrə borc

	31 Dekabr 2023	31 Dekabr 2022
Satıcı		
BROADFIELD DISTRIBUTION	36743	36 743
HEMAT TRADE MMC	67 310	51 286
Norm ASC	9 664	8 284
Ortas Celik San ve Tic A.S	21 966	21 966
Rzayeva Jale Vaqif Qizi	100 000	100 000
CINAR SERVIS IKF		6 626
Adigozelbeyov Emin Taleh oglu	9 322	9 322
Cicek Elektrik San.ve Tic. LTD	48 527	48 527
Assa Abloy Security Solutions MIF LLC	16 149	16 149
PASA HEYAT SIGORTA		10 481
NB Trading MMC		14 342

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Azercell Telekom MMC	20 050	14 786
Titan D Limited MMC	22 656	12 745
UniMetal MMC		12 172
Start IV MMC	14 308	10 164
ATC Air Trade Centre	11 245	11 245
GEOKON MMC	12 390	12 390
Gugler Water Turbines GMBH		520 679
SEKTOR-M MMC	12	10 605
Azer KMI MMC		103 029
Musa Ferecli Mehemed	100 241	100 241
Other companies	2 828 200	251 761
CƏMİ	3 318 783	1 383 542

16. Qısa müddətli bank kreditləri

Cəmiyyətin 2023-cü illər üzrə qısamüddətli bank kreditləri mövcud olmuşdur. Azərbaycanın ən qabaqcıl banklarından olan Paşa Bankdan, kredit əldə etmiş və məbləğləri zamanından əvvəl bağlamışdır. Beynəlxalq reyting agentliyi Fitch Ratings ölkənin ən iri banklarından biri olan PASHA banka "B+" səviyyəsində və "stabil" proqnozlu olmaqla uzunmüddətli emitent defoltu reytingi (EDR) vermişdir.

Xarici valyutada qısamüddətli EDR "B", davamlılıq reytingi "b+", dəstəklənmə reytingi "5", uzunmüddətli EDR-nin dəstəklənmə səviyyəsi isə "dəstəklənmə səviyyəsi yoxdur" kimi qiymətləndirilmişdir. Fitch Ratings-in mütəxəssisləri tərəfindən reytinglərin hazırlanması zamanı bankın maliyyə göstəriciləri - kapital, likvidlik və gəlirlilik nəzərə alınmışdır. Xatırladaq ki, bir həftə əvvəl Standard & Poor's reyting agentliyi Banka uzunmüddətli və qısamüddətli kontragent kreditləri üzrə "BB-/B" reytingini və "sabit" proqnoz təyin etmişdir.

	2023	2022
Bank krediti	-	-

17. Uzunmüddətli cari öhdəliklər

Adı	2023	2022
Rzayev Vüqar Nohbala	191 800	4 709 800

18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Rəhbərliyə ödənişlər

Cəmiyyətin rəhbərliyinə Cəmiyyətin direktoru daxildir. Direktor təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq Cəmiyyət tərəfindən əmək haqqı və mükafatlarla təmin edilir.

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Əhəmiyyətli əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni müəssisənin nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2023-cü il tarixlərində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıda göstərilir.

Azərbaycan Manatı ilə	Əlaqəli tərəflərlə	31 dekabr 2023	Əlaqəli tərəflərlə	31 dekabr 2022
Debitor borclar		4 155 446		2 559 294
Digər öhdəliklər	191 800	191 800	4 709 800	4 709 800

19. Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri BMS 32 "Maliyyə Alətləri: Təqdimat" və MHBS 9 "Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartlarına uyğun olaraq təqdim edilmişdir. Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə vasitəsinin mübadilə edilə bildiyi məbləği təşkil edir və ən yaxşı olaraq bazar qiyməti ilə sübut edilir. Burada təqdim edilən təxminlər Agentliyin maliyyə alətini bazar vasitəsilə tam və ya qismən dəyişdirdiyi zaman əldə edəcəyi məbləğlərdən fərqli ola bilər.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilə balans üzrə qalıq dəyərləri arasındakı müqayisə aşağıda göstərilmişdir:

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	Ədalətli dəyəri	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyəri	Qalıq dəyəri
Debitor borclar	4 155 446	4 155 446	2 559 294	2 559 294
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	84 757 100	84 757 100	12 668 884	12 668 884
Digər öhdəliklər	(191 800)	(191 800)	(4 709 800)	(4 709 800)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Cəmiyyət ölçmələrin aparılmasında istifadə olunan əlavələrin mühümlüyünü əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri ölçür:

- Səviyyə 1: eyni alətlər üçün fəal bazarda kotirovka olunan bazar qiymətləri (tənzimlənməmiş);
- Səviyyə 2: birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, Səviyyə 1-ə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər əlavələr. Bu kateqoriyaya aşağıdakılardan istifadə olunmaqla qiymətləndirilmiş alətlər daxildir: oxşar alətlər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan bazar

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

qiymətləri; fəaldan aşağı hesab olunan bazarlarda oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər; yaxud bütün mühüm əlavələrin birbaşa və ya bilavasitə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları;

- Səviyyə 3: əlavələr müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya qiymətləndirmə üsulunun müşahidə oluna bilən məlumata əsaslanmadığı əlavələrdən ibarət olduğu və müşahidə oluna bilməyən əlavələrin bu alətin qiymətləndirilməsində mühüm təsirə malik olduğu bütün alətlər daxildir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur. 31 dekabr 2021-ci il və 01 yanvar 2022-ci il tarixlərinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan ədalətli dəyərində ölçülən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bu cür dəyərin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bu cür dəyərin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Azərbaycan Manatı ilə	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyəri	Cəmi qalıq dəyəri
Aktivlər					
Debitor borclar		2 559 294		2 559 294	2 559 294
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12 668 884			12 668 884	12 668 884
Öhdəliklər					
Digər öhdəliklər		(4 709 800)		(4 709 800)	(4 709 800)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bu cür dəyərin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Azərbaycan Manatı ilə	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyəri	Cəmi qalıq dəyəri
Aktivlər					
Debitor borclar		4 155 446		4 155 446	4 155 446
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	84 757 100			84 757 100	84 757 100
Öhdəliklər					
Digər öhdəliklər		(191 800)		(191 800)	(191 800)

Maliyyə riski amilləri. Fəaliyyətin adi gedişində Cəmiyyət alınan və satılan malların dəyişən qiymətləri, digər xammalların qiymətləri, valyuta məzənnələri və faiz dərəcələri nəticəsində yaranan bazar riskləri ilə üzleşir. Qiymətlərdəki dəyişikliklərdən asılı olaraq bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişikliklər Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər. Cəmiyyətin ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliklərini əhatə edir və Cəmiyyətin maliyyə fəaliyyətinə potensial mənfi təsiri azaltmağı nəzərdə tutur. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi üçün Cəmiyyətin əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasıdır. Maliyyə riskinin vacib komponentləri likvidlik riski, xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və kredit riskidir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski aktiv və passivlərin ödəmə müddətlərinin uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Likvidliyin idarə edilməsinə Cəmiyyətin yanaşması həm adi, həm də qeyri-adi şəraitdə Cəmiyyətin nüfuzuna qəbul edilməyən zərər və ya risk zərəri vurmamaqla, öhdəliklərin müddəti başa çatdıqda onların likvidliyini daim təmin etməkdən ibarətdir. Rəhbərlik, 31 dekabr 2022-ci il tarixində Cəmiyyətin cari ödəmə strukturunun hər hansı bir əhəmiyyətli likvidlik riskinə məruz qalmadığını hesab edir

Aşağıdakı cədvəldə Cəmiyyətin maliyyə öhdəlikləri ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Diskontlaşmanın təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün 1 il ərzində ödənilməli qalıqlar onların balans dəyərində bərabərdir.

Likvidlik risklərinin 31 Dekabr 2022-ci il tarixinə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Tələb olunanadək və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 aya dək	12 aydan 5 ilə dək	31 dekabr 2022-ci il
Maliyyə aktivləri					
Debitor borclar			2 559 294		2 559 294
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		12 668 884			12 668 884
Cəmi maliyyə aktivləri Maliyyə öhdəlikləri		12 668 884	2 559 294		15 228 178
Digər öhdəliklər			(4 709 800)		(4 709 800)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri			(4 709 800)		(4 709 800)
Xalis likvidlik aralığı 31 dekabr 2022- ci il tarixinə		12 668 884	(2 150 506)		10 518 378
Yığılmış likvidlik aralığı	12 668 884	12 668 884	10 518 378	10 518 378	

Likvidlik risklərinin 31 Dekabr 2023-cü il tarixinə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>	Tələb olunanadək və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 aya dək	12 aydan 5 ilə dək	31 dekabr 2022-ci il
Maliyyə aktivləri					
Debitor borclar			4 155 446		4 155 446
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		84 757 100			84 757 100
Cəmi maliyyə aktivləri Maliyyə öhdəlikləri		84 757 100	4 155 446		88 912 546
Digər öhdəliklər			(191 800)		(191 800)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri			(191 800)		(191 800)
Xalis likvidlik aralığı 31 dekabr 2023- ci il tarixinə		84 757 100	3 963 646		88 720 746
Yığılmış likvidlik aralığı	84 757 100	84 757 100	88 720 746	88 720 746	

BCC GROUP QSC

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

Kredit riski. Qarşı tərəf borcunu müəyyən edilmiş ödəmə müddətində tam ödəyə bilmədikdə, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Adətən, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyəri Agentliyin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum miqdarını əks etdirir. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Agentliyin kredit riski üzrə konsentrasiyalara məruz qalan maliyyə alətləri əsasən hesablarda olan vəsaitlər və debitor borclarından ibarətdir.

Aktivlərin növləri üzrə Agentliyin məruz qaldığı risklərin maksimum miqdarı aşağıda göstərilir

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Debitor borclar	4 155 446	2 559 294
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	84 757 100	12 668
Cəmi kredit riskinin maksimal həddi	88 912 546	15 228

20. Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat dövründən sonra açıqlanma üçün heç bir vacib əməliyyat qeydə alınmamışdır.